

2

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIM VAZIRLIGI
OLIJY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SAMARQAND DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

Ro'yxatga olindi:

№ BD

83

2025 yil

“18” avgust

GLOBALLASHUV ASOSLARI
FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi

100000 - Ta'lim

Ta'lim sohasi

110000 - Ta'lim

Ta'lim yo'nalishi:

60111100 – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi

Fan/modul kodi (Ga1404 (Bakalavriat)	O'quv yili 2025-2026	Semestr 4	ECTS – Kreditlar 4
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek	Hafidagi dars soatlari 4	
Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1 Globallashuv asoslari	60 (30/30)	60	120
2	<p>I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarni zamonaviy fan yutuqlariga asoslangan falsafiy, ijtimoiy-siyosiy bilimlar bilan qurollantirish hamda o'z-o'zini anglash va to'g'ri fikrlash ko'nikma va malakasini shakllantirish hamda jamiyat hayotining ijtimoiy, siyosiy, iqtisodiy, madaniy, diniy sohalarida o'zaro ta'sir va bog'liqlikning kuchayishi sharoitida ro'y berayotgan globallashuvning mazmun va mohiyatini, salbiy va ijobiy jihatlarni yoshlarga tushuntirish, ularda Vatanga sadoqat ruhini tarbiyalab borish.</p> <p>Fanning vazifalari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • globallashuv jarayonining asosiy xususiyatlarini; • globallashuvning salbiy va ijobiy jihatlarni; • globallashuv jarayoni ro'y berishining usul va vositalarini; • globallashuvning namoyon bo'lish sohalarini; • globallashuvning mamlakatimizning ijtimoiy-siyosiy hayotiga ta'sirini; • fan va ta'lim globallashuvi sharoitida ta'limning vazifalarini; • global ma'naviy tahdidlarga qarshi yoshlarda mafkuraviy immunitetni mustahkamlash borasidagi vazifalarni o'rganishdan iborat. <p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>III. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1- mavzu. "Globallashuv asoslari" fanning predmeti, obyekti, maqsad va vazifalari (2 soat)</p> <p>Jahon miqyosida ro'y berayotgan globallashuv jarayonlari va uni o'rganishning ilmiy- nazariy zaruriyati. «Globallashuv asoslari» fanning tadqiqot doirasi, uning maqsad-vazifalari, hal etishi lozim bo'lgan dolzarb masalalar. Dunyoning hozirgi mafkuraviy manzarasi. Globallashuvning nazariy asoslari. Globallashuv - universallashuv jarayoni sifatida.</p> <p>Globallashuv tushunchasi. Globallashuvning asosiy xususiyatlari va namoyon bo'lish yo'llari. Globallashuv amalga oshirishning turli xil vositalari. Globallashuv yuz berishida internet, badiiy adabiyot, OAV, ta'lim, hamkorlik va boshqalar. Globallashuv universallashuv jarayoni sifatida. Globallashuv to'liqlari. Globallashuvning asosiy davrlari.</p> <p>2- mavzu. Globallashuvning ijobiy va salbiy jihatlari (2 soat)</p> <p>Globallashuvning jamiyat hayotidagi ijobiy tomonlari. Globallashuvning jamiyat hayotidagi salbiy tomonlari. Globallashuv va ilm-fan, texnika taraqqiyoti masalalari. Insoniyat hayotida jamiyat hayotining turli sohalarida hamkorlikning kuchayishi, uning turli jihatlari. Insoniyatga tahdidlar va ularni hal etishda hamkorlikning roli.</p> <p>3- mavzu. Siyosiy jarayonlarning globallashuvi (2 soat)</p> <p>Siyosiy jarayonlardagi integratsiya. O'zbekiston va jahon. O'zbekiston va BMT. Milliy ma'naviy merosni asrashda YUNESKO va boshqa tashkilotlar bilan hamkorlik. Globallashuv jarayonlari tizimida demokratiya. Demokratiya, Sharqona demokratiya tushunchalari. Demokratiya va ma'naviyat. Demokratik islohotlarni chuqurlashtirish borasidagi vazifalar. Siyosiy jarayonlarning globallashuvi sharoitida milliy manfaatlar. Harakatlar strategiyasi va yaqin qo'shimchilikka asoslangan tashqi siyosatning mohiyati.</p> <p>4- mavzu. Globallashuv va iqtisodiy rivojlanish, milliy manfaatlar (2 soat)</p> <p>Iqtisodiy globallashuv. Insoniyat ehtiyojlarining o'sib borishi. Tabiiy qazilmalarni qazib olish, qayta ishlash, takror ishlab chiqarishda hamkorlik. Jahon xo'jaligi. Transmilliy</p>		

<p>korporatsiyalar. Iqtisodiy jarayonlarning globallashuvida xalqaro tashkilotlarning roli. Ishlab chiqarishni mahalliyashtirishning dolzarb masalalari. Iqtisodiy jarayonlarning globallashuvi sharoitida O'zbekiston manfaatlari.</p> <p>5- mavzu. Madaniyat sohasidagi globallashuvning mohiyati (2 soat)</p> <p>Madaniyat sohasidagi globallashuv jarayonlarining mazmun-mohiyati. Madaniy muammolar va milliy-ma'naviy qadriyatlarini saqlash zaruriyati. Madaniy globallashuvga axborot texnologiyalarining ta'siri. Globallashuv sharoitida ta'lim sohasidagi vazifalar. «Ommaviy madaniyat» ko'rinishidagi mafkuraviy tazyiqlar. Madaniy jarayonlarning globallashuvi sharoitida ta'lim tizimi oldidagi vazifalar. Madaniy jarayonlarning globallashuvi sharoitida milliy merosni asrash masalalari.</p> <p>6- mavzu. Axloqning globallashuvi (2 soat)</p> <p>Axloqiy munosabatlarning globallashuvi insoniyat evolyutsiyasining qonuniyati sifatida. Moslashuvchanlik va o'zaro bir-birini tushunish axloq globallashuvining asosiy tamoyillaridan biri. Shaxs axloqiy sifatlarining shakllanishi intellektning erkinligi bilan bog'liqligi. Axloqiy sifatlarining shakllanishiga davlat boshqaruvining ta'siri. Axloq globallashuvi zarurligi va muqarrarligning keskinlashayotgan global ziddiyatlar bilan bog'liqligi. Madaniyatning globallashuvi yagona umuminsoniy madaniyat shakllanishi jarayoni sifatida. Badiiy madaniyatning globallashuvining integral sintezi bosqichiga kiritishning o'ziga xos xususiyatlari.</p> <p>7- mavzu. Globallashuv va axborot texnologiyalari (2 soat)</p> <p>Axborot texnologiyalari globallashuvning o'ziga xos xususiyatlari. Globallashuvni ta'min etuvchi axborot vositalari. Internet axborot globallashuvining o'ziga xos vositasi. Jamiyat axborotlashuvining global tendensiyalari. Axborotlashgan jamiyatda global muammolarni hal qilish yo'llari. Elektron hukumat shakllanishining globallashuvi va uning salbiy tomonlari. Axborot texnologiyalarining globallashuvi sharoitida axborot xavfsizligi masalalari.</p> <p>8- mavzu. Dinlararo munosabatlarning globallashuvi (2 soat)</p> <p>Dinning madaniyat fenomeni sifatida o'ziga xos xususiyatlari. Islom dinida globallashuvning talqini. So'fizmada global muammolarning ko'tarilishi. Dinlarning rivojiga globallashuvning ta'siri. Din globallashuvining mezonlari. Din globallashuvida xalqning iroda va erkinligi masalasi. Dinlararo aloqaning o'ziga xos xususiyatlari. Globallashuvning an'anaviy dinga ta'siri. Diniy jarayonlarning globallashuvi sharoitida diniy bag'rikenglikni asrash masalalari. Shavkat Mirziyoyevning "Ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash, muqaddas dinimizning sofigini asrash - davr talabi" mavzusidagi anjumanda so'zlagan nutqidan kelib chiqqan vazifalar.</p> <p>9- mavzu. Fan globallashuvi (2 soat)</p> <p>Hozirgi davr fanning global inkomiyatlari. Globallashuv sharoitidagi fanning funksiyalari; tabiiy va ijtimoiy sharoitlarga moslashuvchanlik funksiyasi; so'stunning atrof -muhitga optik xulq-atvorini shakllantiruvchi variativ funksiyasi; fanning global tizimlarini kuzatuvchisi va ijtimoiy, tabiiy jarayonlarning nazoratchisi sifatidagi monitor funksiyasi; atrof-muhit haqidagi olgan bilim va axborot beruvchi informativ funksiyasi.</p> <p>10- mavzu. Ta'limning globallashuvi sharoitida g'oyaviy tarbiya masalalari (2 soat)</p> <p>Ta'lim globallashuvining ziddiyatli xarakteri. Iqtisodning bilimga bog'liqligi-yagona ta'lim tizimini yaratishning zarurati. Ta'limning globallashuvi-mamlakatning milliy manfaatlariga jiddiy yondashuvning muhim omili. Ta'limning rivojlanishida axborotlashuvning roli. Ta'limning globallashuvida internet va masofali o'qitishning roli. Ta'lim globallashuvining rivojlangan industrial davlatlar va uchunchi darajali mamlakatlar ziddiyatining keskinlashuvi bilan bog'liqligi. Milliy maktab ta'lim tizimida voriylikni ta'minlash, multumadaniy universitet ta'limni rivojlantirish omillari. Ta'limning globallashuvida o'quv dasturlaridagi muvofiqlikning ahamiyati.</p> <p>11- mavzu. Sportning globallashuvi (2 soat)</p> <p>Sportning global jarayonga aylanishining o'ziga xos xususiyatlari. Sport millatlar va davlatlararo o'zaro aloqalarni o'rnatish vositasi. Sportning globallashuviga olimpiya harakatining ta'siri. Olimpiya harakatining transmadaniy va transmilliy harakat sifatida xalqaro sport</p>	3
--	---

	musobaqalari orqali mafkurasini insoniyat ongiga yetkazishdagi roli. Sport globallashuvining ijobiy xarakteri. Sport globallashuvining salbiy xususiyatlari. Sportning globallashuvida gegovoniyaning namoyon bo'lishi. Sport harakatining o'ziga xos xususiyatlari. Nogironlar sporti globallashuvining ma'naviy -axloqiy xarakteri. Sportning ijtimoiy-madaniy maqsadlarini rivojlantirishning global ahamiyati.
	12- mavzu. Jinoyatning globallashuvi (2 soat) Tashkiltillagan jinoyatning global masshtablari. Texnik modernizatsiyalashgan jinoyat: sputnik aloqa, internet, hozirgi zamon vositalari. Giyohvandlik moddalarni tarqatish va iste'mol qilishning globallashuvi. Qurol savdosi, diniy etnik asosdagi lokal konfliktlarning natijasi. Terrorizm globallashuvining qurol savdosiga ta'siri. Qurol savdosi jinoyat globallashuvidagi yangi bog'ini. Nolegal migratsiya va uning globallashuvi. Odam savdosi - trafikning globallashuvi. Antikvariati bozorining globallashuvi. Jinoyatning globallashuvi dunyo xufyona iqtisodiy rivojlanishining asosiy vositasi. Jinoyat globallashuviga qarshi kurash vositalari.
	13- mavzu. Moliyaviy globallashuv Aholi globallashuvining mehnat bozorining o'sishiga ta'siri. Migratsiya jarayonlari globallashuvining yangi va tabiiy resurslarni egallashdagi roli. Migratsiya jarayonlarining mehnat malakasining oshirishdagi roli. Jahon iqtisodiy tizimi globallashuvining oliy malakali kadrlar migratsiyasining shakllanishiga ta'siri.
	14- Global boshqaruv modellari. (2 soat) Markazlashgan boshqaruv modeli, Global mehnat bozori, Decentralizatsiyalashgan boshqaruv modeli Globalizatsiyaning ikki yoqlama xarakteri, Globallashgan boshqaruv modeli, Kross-kultural boshqaruv modeli.
	15- mavzu. Globallashuv jarayonlarida millat va milliy o'zlikni anglash masalalari (2 soat) Globallashuv jarayonlarida millat. Globallashuv jarayonlarida millat va milliy o'zlikni anglash masalalari. Globallashuvning millat hayotida namoyon bo'lish xususiyatlari. Demografik globallashuv, ma'naviyat va qadriyatlar. Ommaviy madaniyat va milliy o'zlikni anglash. O'zbekistonning xalqaro hamjamiyatga integratsiyasi davrida milliy o'zlikni anglash masalalari.
	III. Seminar mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar:
	Seminar mashg'ulot mavzulari
1	"Globallashuv asoslari" fanining predmeti, obyekti, maqsad va vazifalari
2	Globallashuvning ijobiy va salbiy jihatlari
3	Siyosiy jarayonlarning globallashuvi
4	Globallashuv va iqtisodiy rivojlanish, milliy manfaatlar
5	Madaniyat sohasidagi globallashuvning mohiyati
6	Axloqning globallashuvi
7	Globallashuv va axborot texnologiyalari
8	Dinlararo munosabatlarning globallashuvi
9	Fan globallashuvi
10	Ta'limning globallashuvi sharoitida g'oyaviy tarbiya masalalari
11	Sportning globallashuvi
12	Jinoyatning globallashuvi
13	Moliyaviy globallashuv
14	Global boshqaruv modellari
15	Globallashuv jarayonlarida millat va milliy o'zlikni anglash masalalari

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar Auditortiyadan tashqari vaqtda bajariladigan mustaqil ishlar quyidagi turlarda amalga oshirilishi tavsiya etiladi:	<ul style="list-style-type: none"> - Mavzumi og'zaki bayon qilish; - 4 javobli test savoli tayyorlash; - yozma savol tayyorlash; - Taqdimot tayyorlash; - Referat tayyorlash; - rasmi topshiriq tuzish; - Ma'lumotlarni jadval ko'rinishida ifodalash; - Videorolik tayyorlash; - Ko'rgazmali qurol tayyorlash; - Bir soatlik dars ishanma tayyorlash; - Krassvord tuzish; - Xorijiy adabiyotlardan ma'lumotlarni to'plash, tarjima qilish va tahlil qilish; - Ha, yo'q javobli test tuzish; - Audio dars tayyorlash; - Internet ma'lumotlarini to'plash va tahlil qilish; - Adabiyotlar ro'yxatini tuzish;
	Mustaqil ta'lim mavzulari
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Globallashuvning asosiy xususiyatlari va namoyon bo'lish yo'llari. 2. Dunyoning hozirgi mafkuraviy manzarasi 3. Globallashuvning jamiyat hayotidagi ijobiy tomonlari. 4. O'zbekiston va jahon hamjamiyati 5. Siyosiy jarayonlarning globallashuvi 6. Demokratiya, sharqona demokratiya tushunchalari. 7. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasida yaqin qo'shimchilikka asoslangan tashqi siyosatning mohiyati. 8. "Demokratiya eksporti" tushunchasi 9. Iqtisodiy jarayonlarning globallashuvi 10. Transmilliy korporatsiyalarning faoliyati va ularning iqtisodiy imkoniyatlari. 11. Madaniyat sohasidagi globallashuv jarayonlarining mazmun-mohiyati. 12. «Ommaviy madaniyat» ko'rinishidagi mafkuraviy tazyiqlar. 13. Axborot texnologiyalari globallashuvining o'ziga xos xususiyatlari. 14. Globallashuvni ta'min etuvchi axborot vositalari. 15. Internet - axborot globallashuvining o'ziga xos vositasi. 16. Elektron hukumat shakllanishining globallashuvi va uning salbiy tomonlari. 17. Dinlararo munosabatlarning globallashuvi 18. Islom dinida globallashuvning talqini. 19. Dinlarning rivojiga globallashuvning ta'siri. 20. Diniy jarayonlarning globallashuvi sharoitida diniy bagrikenglikni asrash masalalari. 21. Globallashuv sharoitidagi fanning funksiyalari 22. Ta'limning globallashuvida internet va masofali o'qishning roli. 23. Sportning global jarayonga aylanishining o'ziga xos xususiyatlari 24. Jinoyatning globallashuvi 25. Terrorizm globallashuvining qurol savdosiga ta'siri. 26. Nolegal migratsiya va uning globallashuvi. 27. Jinoyat globallashuviga qarshi kurash vositalari.

28. Globallashuv jarayonlarida millat va milliy o'zlikni anglash masalalari.
29. Milliy taraqqiyotning ma'naviy-axloqiy negizlari.
30. Mafkuraviy immunitet va g'oyaviy kurashchanlikni shakllantirish vazifalari

V. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)
Talaba bilish kerak:
VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:
<ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalari; interfaol, keys stadi, munozara • interfaol keys-stadilar; • diologik yondoshuv • SWOT tahlili • Wenn diagrammasi • Bliz so'rov • nihufar guli • baliq skleti • kim chaqqon • blis so'rov
blis test va boshqalar

VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:
Fanga oid nazariy va amaliy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, ijod qilish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha amaliy ishni topshirish.

VIII. Asosiy adabiyotlar
<ol style="list-style-type: none"> 1. S Otamurotov. Globallashuv va millat. - T.: Yangi asr avlodi nashriyoti, 2008 yil. 2. Sadulla Otamurotov: Globallashuv: Millatni asrash mas'uliyati. T.: O'zbekiston. 3. A.Alimov. Globallashuv va mintaqaviy iqtisodiy integratsiya jarayonlari. T: 2016 4. I.Karimov Yuksak ma'naviyat yengilmas kuch "Ma'naviyat" nashriyoti T: 2010 5. Jumaniyozov X.S., Rasulova A.M. Ekstremizm va terrorizmga qarshi kurashning ma'naviy-ma'rifiy asoslari. O'quv qo'llanma. T.: 2019.

Qo'shimcha adabiyotlar:
<ol style="list-style-type: none"> 10. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. - T.: 2021. 11. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Farmoni. "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida". (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 y., 6-son, 70-modd) 12. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Farmoni. "2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida". 28.01.2022 yildagi PF-60-son. 13. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. - T.: O'zbekiston, 2016 14. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. T.: O'zbekiston. 2017. 15. Mirziyoyev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. T.: O'zbekiston. 2018. 16. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. 24 yanvar 2020 yil 17. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. Toshkent: "O'zbekiston", 2021. 18. Tashmetov T.X. "Yoshlarga berilayotgan inkomiyatlarning tarbiyadagi ahamiyati". "Science and Education" Scientific Journal, 1(7), 2020. 617-624.

19.. Tashmetov, T. X. "Yoshlarda mafkuraviy immunitetni shakllantirishning talimtarbiyaning o'rni". Academic Research in Educational Sciences, 2(1), 2021. 1047- 1051.
20. Karimov I. A. Xavfsizlik va barqaror taraqqiyot yo'liga. Asarlar, 6-jild. T.: O'zbekiston. 1998.
21. Abdullatif kori Xoshimjon qori o'g'li. Zalolatga ketmang! Xizbut-tahrir fitnasidan oqoh bo'ling. T.: Movarounnaxr, 2003.
22. Abdurahmonov A., Boydadaev M., Bozorov E. Din va siyosat. Namangan, Namangan, 2001.
23. Boboev., Normatov K. Milliy davlatchilik haqida. T.: Yozuvchi. 1999.
24. Gafarli M.S., Kashev A.Ch. Rivojlanishning o'zbek modeli: tinchlik va barqarorlik - taraqqiyot asosi. - T.: O'zbekiston. 2001.
25. Ochilidiev A. Globallashuv va mafkuraviy jarayonlar. - T.: Muharir. 2009.
26. Otamurotov S. Globallashuv va millat. T. 2008.
27. Otamurotov S. Globallashuv va milliy-ma'naviy xavfsizlik. T.2013.
28. Saidov U. Globallashuv va madaniyatlararo muloqot. T.: Akademiy. 2008.
29. Tulepov A. ISHID fitnasi. - T.: Movarounmar. 2015
30. Umarov B. Globallashuv ziddiyatlari: iqtisodiy, ijtimoiy va ma'naviy jihatlari. T.: Ma'naviyat, 2006.
Axborot manbalari:
<ol style="list-style-type: none"> 1. http://www.lex.yz 2. http://www.senat.uz 3. http://www.gov.yz 4. http://www.mtdp.yz 5. http://www.parlament.uz 6. http://www.ziynet.uz
Fan dasturi Samarqand davlat pedagogika instituti o'quv-uslubiy kengashining 2025 yil " _____ -son bayonnomasi bilan ma'qullangan
Fan/modul uchun mas'ullar va dastur mualliflari: R.S.Amonov, Samarqand davlat pedagogika instituti Milliy g'oya va falsafa kafedrasi assistenti.
Taqritzchila U.Nurmatova – Samarqand davlat pedagogika instituti "Milliy g'oya va falsafa" kafedrasi dotsenti. Z.Sh. Yazdanov – Samarqand davlat universiteti Urgut filiali dotsenti

Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi tomonidan 2025-yil uchun tasdiqlangan xalqaro e'tirof etilgan tashkilotlarning (Quacquarelli Symonds World University Rankings, Times Nigher Education, Academic Ranking of World Universities) reytingida 1-o'rinni egallagan United Statesning Harvard universitetning dasturi tahlil qilinib ushbu asosda fan dasturi ishlab chiqildi.

"Globallashuv asoslari" fanining dasturi tayyorlanib 3 ta mavzusi yangilandi.

<https://scholar.harvard.edu/files/tytan/files/uf-145.pdf>

Fan dasturi Pedagogika va jismoniy madaniyat fakultetining 2025-yil 22-aprel 9-sonli farmoyish bilan tuzulgan ishchi guruh tomonidan maqullangan.

Tuzuvchi:
Kafedra mudiri:
Fakultet dekani:
O'quv-ishlar bo'yicha prorektor:

ass (PhD), R.S.Amonov
prof. J.Ya. Yaxshilikov
A.R.Jo'raqulov
N.H.Musulmonov

Samarqand davlat pedagogika instituti Ijtimoiy fanlar fakulteti "Milliy g'oya va falsafa" kafedrasida o'qitilgan Globallashuv asoslari fanidan tuzilgan fan dasturiga

TAQRIZ

Ushbu fan dasturi Oliy ta'lim tizimida talabalar bosqichi talabalari uchun o'qitilgan Globallashuv asoslari fanini mazmuni o'tish tartibi, bakalavr bosqichi talabalari tomonidan o'zlashtirilishi lozim bo'lgan bilim hamda ko'nikmalar hajmini belgilab beradigan rasmiy pedagogik hujjat hisoblanadi. Fan bo'yicha tuzilgan fan dasturi fanning maqsadi, vazifalari, o'quv fani mazmunining qisqa bayoni, talabalar bilim va ko'nikmalariga qo'yiladigan talablar singari qismlardan iborat. Xususan o'quv dasturining maqsad va vazifalarini belgilab berish o'quv dasturining muhim belgisidir. Chunki aynan shu narsa yaratiladigan o'quv darsligi muallifga muayyan nuqtaiy nazar tashlash, o'qituvchi esa pedagogik mo'ljalni to'g'ri belgilash imkonini beradi.

Ta'lim amaliyotida o'quv dasturi yaratishning konsentrik (markazlashgan) hamda tizimli usullari bor. Tizimli usulda o'quv dasturida o'quv materiallari fan mantiqiga muvofiq soddadan murakkabga qarab ketma-ket joylashtirilgan.

Ta'limning o'quv dasturi tomonidan belgilangan mazmuni darslik, o'quv qo'llanmalar, ko'rgazmali qurol va metodik tavsiyalarda to'la namoyon bo'ladi.

Dasturda Globallashuv asoslari fani Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi yo'naltirish hususiyatlarini hisobga olgan holda ma'ruza, amaliy va seminar mashg'ulotlari uchun mavzular va ularni bayon etish uchun zarur ko'rsatma va tavsiyalar keltirilgan. Shuningdek mustaqil talim shakllari va mavzulari, fanni o'qitish natijalari, ta'lim texnologiyalari va metodlari hamda asosiy qo'shimcha adabiyotlar batafsil bayon etilgan. Dastur fanning mazmuni, talabalar bilim, ko'nikma va malakalariga qo'yilgan talablar, bo'lajak pedagoglarning kelgusidagi kasb faoliyati uchun mos keladigan nazariy tushunchalarni o'z ichiga olgan. Shularni hisobga olgan holda ushbu o'quv dasturi mazmuni va tuzilishi jihatidan bunday o'quv dasturlariga qo'yiladigan barcha talablarga javob beradi deb hisoblayman va uni tegishli talim yo'naltirish talabalari uchun ta'lim jarayonida foydalanishga tavsiya etaman.

"Milliy g'oya va falsafa" kafedrasi dotsenti:

O'zbekiston-Finlandiya pedagogika instituti Pedagogika va jismoniy madaniyat fakulteti Milliy g'oya va falsafa kafedrasi assistenti R.Antonov tomonidan tayyorlangan "Globallashuv asoslari" fanidan tuzilgan o'quv fan dasturiga

TAQRIZ

"Globallashuv asoslari" falsafa fanlar tizimining ajralmas bir qismi bo'lib, tarixiy jarayonlarning falsafiy taxlili, falsafa tarixi umumiy nazariy metodologik asoslari qonuniyatlarini o'rganishdan iborat. Talabalar ushbu fanni o'rganish orqali globallashuv jarayonini falsafiy jihatdan tahlil qilib, munofiq tahlil, hamda bo'layotgan global jarayonlardan xulosa chiqarib, mustaqil fikrlash nazkur fanning asosiy ob'ekti hisoblanadi.

"Globallashuv asoslari" fani boshqa fanlar bilan bog'liq bo'lgan ta'lim jarayonida muhim ahamiyatga ega bo'lgan fan hisoblanadi. Globallashuv asoslari fan dasturi 6011100 Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi yo'naltirish kunduzgi va sirtqi talabalarga mo'ljallangan ushbu fan dasturi Davlat ta'lim standartlari bo'yicha ta'lim mazmuni ta'lim fanning maqsad vazifalari, ma'ruza mashg'ulotlari mavzulari va ularning qisqacha mazmuni, amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar, mustaqil ta'lim mazmuni, fan o'qitishning natijalari, ya'ni talabalar shakllanadigan kompetensiya, ta'lim texnologiyalari va metodlari, talabalarning kredit olish uchun qo'yilgan talablar, foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati kabi qismlarini o'z ichiga oladi.

Mazkur fan dastur fanning nazariy asoslarini to'liq qamrab olgan va har bir mavzu bo'yicha talabalar egallashi lozim bo'lgan ko'nikma va malakalar keltirib o'tilgan bo'lib, dasturning amaliy mashg'ulot qismi talabalarining nazariy jihatdan egallagan bilimlarini amaliy mustahkamlashga qaratilgan mavzularni o'z ichiga oladi. Berilgan metodik tavsiyalar amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish va o'kazish talabalariga javob beradi hamda nazkur dasturda ta'lim berishning pedagogik texnologiyalardan keng foydalanish va har bir darsni o'qitishda zamonaviy AKTni qo'llash jihatlariga alohida e'tibor qaratilgan.

Mualliflar tomonidan yaratilgan "Globallashuv asoslari" fan dasturi Malaka talablari asosida yozilgan, o'quv rejalariga to'liq mos keladi. Ushbu namunaviy fan dastur 6011100 Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi yo'naltirish kunduzgi va sirtqi talabalari uchun mo'ljallangan bo'lib, fan dasturini nashr qilishga loyiq deb hisoblayman.

Taqriri falsafa fanlari doktori (DSc)

dots. Z.Yazdonov

